

ОГНЯНА ИВАНОВА
ЗА „РОБ РОЙ“ И НЕГОВИЯ
АВТОР

chitanka.info

Уолтър Скот е роден 15 август 1771 г. в Шотландия, в семейството на единбургски адвокат. Поради крехко здраве той прекарва голяма част от детството си във фермата на своя дядо, където се заражда интересът му към местните народни предания и легенди. Тази любов към фолклора го съпътствува през целия му живот.

Макар че завършва право и започва адвокатска практика, бъдещият писател посвещава много от времето си на събирането и издаването на няколко тома древни балади, и още на млади години е търсен и ценен авторитет при тълкуването на стари документи и ръкописи, тъй като специално е изучавал културата на Шотландия и родословието на отделни кланове. Същевременно Уолтър Скот се занимава и с чисто литературна дейност и чете в превод и оригинал значителни поетични произведения на френски, италиански и немски писатели, което го подтиква към лично творчество и развива поетичния му усет. Едва по-късно, след като е вече утвърден и признат поет, през 1814 г. Уолтър Скот издава „Уейвърли“ — първият от поредица исторически романи. Едно от приемливите обяснения на факта, че писателят дълго пази в тайна от заинтригуваните читатели и критици своето авторство на тези нашумели вече произведения, е че Скот не е възприемал себе си като автор на проза, а само като поет. Парадоксално явление, като се има предвид, че неговите романи в едни или друг смисъл са повлияли на писатели като Пушкин, Достоевски, Ф. Купър, Балзак, Юго, Мериме, Дикенс. Силата на това въздействие се крие в различния тип литература, която предлага Уолтър Скот: нов вид исторически роман, построен върху задълбочени проучвания и достоверно пресъздаващ отминалата епоха. И още нещо — според един педантичен изследовател на творчеството му, в романите на Скот има обрисувани 2836 действащи лица, включително 37 коня и 33 кучета; според друг, подобна галерия на образи няма дори у Шекспир и Дикенс.

Цял век дели рождените дати на действително съществуващия Роб Рой — Робърт Макгрегър Камбел (1671–1734) и на писателя, но от смъртта на легендарния герой до раждането на писателя са изминали само тридесет и седем години. В предговора към първото издание на своя роман Уолтър Скот пише, че като дете е срещал хора, които лично са познавали Роб Рой, и е слушал техните разкази. Именно това време на очарование от шотландския пейзаж, наблюденията върху

националния характер и запознаването с историческите събития през романтичната призма на преданията, е сложило най-ярък отпечатък върху Уолтър Скот, а оттам — и върху най-добрите му произведения.

До 1707 г. родината на писателя запазва своя парламент и самостоятелността си, но след множество войни тя е напълно завладяна и влиза в състава на английската държава. Най-старото местно население е племето пикти, както и по-късно преселилото се от Ирландия племе скота, което дава името на страната (Шотландия — „Земя на скоти“), утвърдило се от XI век насам. Разположена в северната част на острова, който попада под нашествията на келтски племена (наричани също брити или гали), на римляни, на германски племена, викинги и нормани, Шотландия като по-недостъпна част от този остров остава сравнително изолирана и се превръща в двуезична област: в планинския край (Горна Шотландия, обитавана от потомци на асимилираното от келтите местно население) се говори на гелски — келтски език, какъвто говорят и в Ирландия, а в равнините (Долна Шотландия, населена с потомци на скоти и на германското племе англи) — на възникналия от северноанглийския нортъмбрийски диалект шотландски език — език, на който е писал великият поет Робърт Бърнс.

Романът „Роб Рой“ е публикуван през 1818 г. В споменатото първо издание авторът подробно се спира на проучените от него легенди за произхода на Роб Рой. Според тях, Макгрегърови вероятно водят началото си от древен келтски род; негов представител, на име Алпайн, е бил шотландски крал през 787 г. От останалите документи писателят стига до заключението, че през XVIII век ролята на Роб Рой е била не по-малка, отколкото на Робин Худ през средните векове. Само на четиридесет мили от цивилизован Глазгоу, бунтарят Робърт Макгрегър с традиционното за клана си Непокорство е търсел да възвърне правата и да защити честта на древния си род, векове наред преследван от властта. Още през 1563 г. кралица Мария Стюарт издава нареждане — за поредното неподчинение могъщият и свободолюбив клан да бъде преследван „с огън и меч“. Преминаващи през съдебни процеси и бесилки, макгрегъровци скъпо продават живота си. Тези жестоки гонения са истинската причина за бунтарството и неунищожимия дух на Червенокосия Роб, който вероятно би проявявал съвсем друг характер при мирни обстоятелства, защото Уолтър Скот

казва в предговора, че според документи и разкази на очевидци, Робърт Макгрегър бил „добросърдечен и благовъзпитан разбойник; страшен за богатите, но великодушен към бедните; със своеобразен морал; Милосърден и хуманен.“

Присъствието на множество копия на документи в предговора отново показва, че Уолтър Скот се е стремил да постигне историческа достоверност, като същевременно разграничи литературния си вариант от действителността. В същата публикация е описано и преданието за последните часове на Роб Рой. Преди посещението на някогашен враг, Макгрегър моли близките си да му донесат плаща, меча и пистолетите, с думите: „Неприятелят никога не бива да вижда един Макгрегър безпомощен и невъоръжен.“ После, преди да прозвучи докрай мелодията „Не ще се върнем вече“, която пожелал да му изсвирят на гайда, Роб Рой умира. Независимо дали отговаря на истината или не, този вълнуващ разказ е съвсем в стила на литературния образ, описан от Уолтър Скот вече не с перото на фолклорист, а на писател.

Признат за един от най-големите британски новелисти, през 1820 г. У. Скот получава благородническа титла. Собственик на издателска къща, с амбициите на просветител, представил на съвременниците си книги на Драйдън, Дефо и Суифт, документи, биографии, фолклор и литературни анализи; създал в обществото вкус към историческия факт с романите си „Айвънхоу“, „Кенилуърт“, „Куентин Дъруърд“, „Единбургската тъмница“ и много други, през 1825 г. видният писател фалира и е принуден да работи усилено до самата си смърт, за да изплати дълговете си.

Уолтър Скот умира на 21 септември 1832 г.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.